

A PÉNZÜGYI IGAZGATÁS SZERVEZETI KERETEI EGYKOR ÉS MOST A RENDÉSZETI FELADATOK TÜKRÉBEN

1. A pénzügyi igazgatás szervezettörténete

A pénzügyi igazgatás az abszolutizmus időszakában négy szinten szerveződött. Léteztek alsó fokú pénzügyi szervek, pénzügyi kerületi igazgatóságok, országos pénzügyigazgatóságok és a legfelső szinten működött az osztrák császári és királyi pénzügyminisztérium.¹ A dualizmus időszakában fokozatosan – a hetvenes évektől kezdődően – vármegyénként hoztak létre pénzügyigazgatóságot, amely a magyar pénzügyigazgatás középszintű komplex irányító szervezete volt.²

A pénzügyőrség közvetlen előzményének tekinthető az osztrák császár által a cukorgyárak, szesz- és sörfőzdek ellenőrzésére 1835-ben felállított Császári és Királyi Jövedéki Őrség. Ezt a szervezetet 1842 végén és 1843 elején egyesítették a Császári és Királyi Határőrséggel és létrejött a Császári és Királyi Pénzügyőrség, amely az udvari kamara alá tartozott, élén a központi inspektorial. Miután Lónyay Menyhért 1867. február 20-án megkezdte pénzügyminiszteri tevékenységét, a tényleges közigazgatásban érzékelhető első intézkedéseinek egyikeként³ az 1867. március 10-i I. sz. körrendeletében rendelkezett a Magyar Királyi Főfelügyelőségek létrehozásáról, és ennek alárendeltségében létrejött az önálló Magyar Királyi Pénzügyőrség mint a pénzügyigazgatás egyik fontos egysége, amelynek legfőbb feladatai és hatáskörei többek között a csempészet, valamint a pénzügyi törvények és rendszabályok áthágásának megakadályozása, az elkövetők kézre kerítése.

A Magyar Királyi Pénzügyőrség állománya tisztii (biztos, főbiztos, felügyelő, főfelügyelő), valamint legénységi (vigyázó, fővigyázó, szemlélsz, főszemlélsz) csoportokból állt.⁴ A pénzügyőrség létszáma a századfordulóra meghaladta az 5000 főt.⁵ „A legjellemzőbb szolgálati feladat a járőrözés volt, mely során ellenőrizték a pénzügyi

¹ Magasvári Adrienn: Kivonat a pénzügyőrség személyi állományának történetéből (1867-1919). In: Zsámbokiné Ficskovszky Ágnes (szerk.): Válogatott tanulmányok a Vám- és Pénzügyőri Tanszék fennállásának 25. évfordulója alkalmából. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Vám- és Pénzügyőri Tanszék, Budapest, 2016. 84. o.

² Magasvári Adrienn: Vám- és adószedők a magyar pénzügyi igazgatásban az államalapítástól a kiegyezésig. Rendvédelmi Történelmi Füzetek 2016/25. 43. o.

³ Stipta István: A pénzügyi közigazgatás szervezete Magyarországon 1849 és 1883 között. Miskolci Jogi Szemle. 2013/1. 20. o.

⁴ Köpf László: Fejezetek a magyar vámigazgatás és a pénzügyőrség történetéből. Tipico Design Kft. Budapest, 2003. 13. o.

⁵ Ernyes Mihály: A rendvédelem jogi szabályozása a dualizmusban. In: BODA József – PARÁDI József (szerk.): Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar rendvédelem-történetéből. Magyar Rendvédelem-történelmi Tanulmányok 2. Nemzeti Közszolgálati Egyetem és a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történelmi Tudományos Társaság. Budapest, 2015. 87. o.

*szabályok maradéktalan betartását. Bárhol feltartóztathattak szállítmányokat és a szállító köteles volt felszólításra bemutatni az árut és az elszámolási okmányokat.”*⁶

A Magyar Királyi Pénzügyőrség tevékenysége a román⁷ és szerb⁸ határszakaszon az állam és vámhatár őrzetére is kiterjedt. Ennek ellenére a belterületi és határmelléki pénzügyi szervek ugyanazon szervezeti szabályok alapján működtek, nem volt különbség a működési rendjükben. A határőrizeti feladatok terén a Magyar Királyi Csendőrség bevonásával, továbbá a Magyar Királyi Határszéli Csendőrség felállításával (1891) a pénzügyi szervek szerepe mérséklődött.⁹

Az új magyar pénzügyminisztérium – a pénzügy más szerveihez hasonlóan – a vámhivatalokat is az osztrák birodalmi pénzügyminisztériumtól vette át. Kezdetben – az osztrák gyakorlatnak megfelelően – a vámhivatalok az adóhivatalokkal voltak egyesítve. A kiegyezést követően felmerült a kérdés, hogy milyen formában működjenek az adó- és vámhivatalok, együtt vagy külön. A vámhivatalokat és adóhivatalokat fokozatosan választották szét, először Pozsonyban 1868 végén, majd 1872-ben Temesvárott, Debrecenben, Kassán, Győrött, Sopronban, Újvidéken, Kolozsvárott, Brassóban és Nagyszebenben önálló vámhivatalokat hoztak létre¹⁰. Ekkortól számíthatjuk tehát az önálló magyar vámhivatali rendszer felállítását.

A vámhivatalok fő és mellékvámhivatalokra tagozódtak, a mellékvámhivatalok csak a határvonalon, a fővámhivatalok pedig vámvonalon és a vámterületen, azaz az ország belsejében is felállíthatók voltak és különböző hatáskörökkel rendelkeztek. A dualista Magyarország határain 19 pénzügyigazgatóság alárendeltségében 24 fő és 28 mellékvámhivatal működött. A budapesti fővámhivatal a fő vámgazgató személyén keresztül közvetlenül a pénzügyminisztériumnak volt alárendelve. Az 52 vámhivatalban közel 300 hivatalnok végezte munkáját, akik egyenruhát nem hordtak, csak formaruhájuk volt.¹¹

A Magyar Királyi Adó- és Vámőrség 1872-től másfél évtizeden keresztül működött a bánáti és a horvát-szlavón határon, feladata a vám, közvetett adók, egyedárúságok védelme.

A Magyar Királyság 1886. évi közigazgatási átszervezését követően a Magyar Királyi Adó- és Vámőrséget egyesítették a Magyar Királyi Pénzügyőrséggel, amely 1896-tól karhatalmi testület lett.¹² A pénzügyi igazgatás szervezetével foglalkozó törvénycikk¹³ szinte minden megyében szervezett pénzügyigazgatóságot, amelyek feladatkörébe tartozott a pénzügyőrség és a határvámhivatalok irányítása mellett a fogyasztási adók, a

⁶ Christián László: Az adó- és vámgazgatás kialakulása, történeti áttekintés. In: Szabó Andrea (szerk.): Az adó és vámgazgatás szervezete és működése. Kézirat. Budapest, 2012. 25. o.

⁷ Nagy Botond: Rendvédelem a magyar-román határon a 19. század második felében. In: Acta Siculica. A Székely Nemzeti Múzeum Évkönyve. Székely Nemzeti Múzeum. Sepsiszentgyörgy, 2007. 438. o.

⁸ Parádi József: Pénzügyőrség és vámhivatalok a határőrizetben. Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században. I. kötet. Budapest, 2003. Typico Design 52. o.

⁹ Sallai János: Az 1888-as magyar-román határmegállapítás jelentősége és hatása. In: Deák József – Gaál Gyula – Sallai János: A toll sokszor erősebb, mint a kard. Rendészettudományi tanulmányok Prof. Dr. Fórizs Sándor 65. születésnapjára. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar. Budapest, 2016. 193. o.

¹⁰ Balaska Andrea – Kiss Attila (szerk.): A 140 éves Vám- és Pénzügyőrség emlékalbuma 1867-2007. VIVA Média. Budapest, 2007. 13. o.

¹¹ Számadó Emese – Turi Zsolt: A komáromi vámőrség és pénzügyőrség története. Komárom Város Önkormányzat. Komárom, 2011. 16. o.

¹² Uo. 9. o.

¹³ A pénzügyi közigazgatás szervezetének változásáról szóló 1889. évi XXVIII. törvénycikk 3. §

dohányjövedék és illetékek beszedése, továbbá 1899-től a teljes adófelügyelet is, az alárendeltségükbe kerülő adóhivatalokon keresztül.

A dualizmus időszakában alakult ki a polgári magyar állam pénzügyigazgatási testületeinek szervezeti felépítése. Ezen 1945-ig csupán apróbb módosításokat hajtottak végre. A magyar pénzügyigazgatási struktúra élén a pénzügyminisztérium állt, amelyben a pénzügyi testületek irányítását megvalósító osztályok működtek. A pénzügyi szakigazgatás középszintű szervezete a pénzügyigazgatóság volt, amelyet fokozatosan építettek ki a Magyar Királyság területén, oly módon, hogy egy-egy szakigazgatóság hatósági területe egy-egy vármegye területére terjedt ki. A pénzügyigazgatóságok komplex szervezeti vezetési egységek voltak, amelyek összefogták az adott vármegye területén működő pénzügyi testületek tevékenységét.

A két világháború közötti újjáépítésben, a gazdaságban betöltött pozíciója miatt, kulcsszerep várt a pénzügyőrségre. Mindezt persze a megcsönkített ország területén, de lényegesen kisebb létszámmal kellett ellátni, ugyanis a trianoni békeszerződés 3 000 főben maximalizálta a testület létszámát, összes fegyverzete pedig 2 250 revolver lehetett. 1921-ben megalakult a Magyar Királyi Vámőrség a pénzügyminisztérium alárendeltségében. Ebben az időben nagyon elterjedt a csempészet, ezért szükség volt a vámszervezet alapos kiépítésére. 1924-ben a vámjog és a vámtarifa szabályozásáról törvényi szinten új rendelkezés született, mellyel átalakult a magyar királyi pénzügyőrség és a magyar királyi vámőrség szervezete és feladatköre. Az 1930-as években megtörtént a vámszaki és határőrizeti szolgálatok elválasztása, továbbá az adatgyűjtés és a figyelőszolgálat megszervezésére létrejött a pénzügyőri nyomozócsoport. Az évtized végén a területi visszacsatolásokkal viszont megnövekedett a pénzügyőrség és a központi vámigazgatóság feladata. A tevékenység fő iránya továbbra is az adók és a jövedékek beszedése, a csempészet és a pénzügyi visszaélések megakadályozása.¹⁴

A II. világháborúba belépő Magyarországon szigorú hadigazdálkodást vezettek be, amelyben az állami bevételek biztosítása miatt a pénzügyőrségnek kiemelt szerep jutott.¹⁵ A háború után megkezdődött a közigazgatás és ezen belül a pénzügyi igazgatás átrendezése. 1945-ben eltörölték a királyi jelzöt, ezzel kezdetét vette a pénzügyőrség nagy átalakítása. 1950 márciusában létrejött az Országos Pénzügyi Főparancsnokság (OPF), majd 3 évvel később kivált a testületből a vámügyekért felelős vámőrség (VOP, Vámőrség Országos Parancsnoksága), amely a Külkereskedelmi Minisztériumhoz került. 1963-ban megszűnt a VOP, és a Pénzügyminisztérium felügyelete mellett megalakult a Vám Főigazgatóság. Később a Vám Főigazgatóságot egyesítették a pénzügyi főparancsnoksággal (OPF), így jött létre az Országos Pénzügy- és Vámőrség Parancsnoksága. A név 1966-ra véglegesenedett: Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága (VPOP).

A hatvanas évek elejétől a testület hatáskörei folyamatosan változtak, többnyire bővültek. Jó példa erre a jövedéki szabályozás, de megemlíthetjük új hatáskörként a pénzügyi bűncselekmények nyomozásának jogosítványát 1974-től kezdődően.

A nyolcvanas években a megnövekedett munkateherrel és a „változó kor” előidézte nehézségekkel kellett megküzdenie a pénzügyőrségnek. Egyre inkább előtérbe kerültek a napi munka során a modern technikai vívmányok, így a nyolcvanas évek közepétől gépesítették a vám eljárások feldolgozását. A számítástechnika teljes körűen csak a 80-as évek végén, kilencvenes évek elején idézett elő áttörésszerű változást a testület munkájában.

¹⁴ Köpf László: i.m. 40. o.

¹⁵ Arnold Mihály: Ma már holnap van. A magyar gazdaság és a Vám- és Pénzügyörég. VivaMédia Kiadó, Budapest, 2002. 9. o.

A rendszerváltás utáni Pénzügyőrséggel szemben támasztott elsődleges feladat a mindenkori pénzügyi kormányzat, valamint a kincstár elvárásainak teljesítése. E tekintetben a pénzügyőrség nem okozott csalódást, évről évre teljesítette a bevételi elvárásokat. Áruklodó adat, hogy 1990-ben 146 milliárd forint bevételt, míg 1999-ben, ennek több mint tízszeresét, 1500 milliárd forintos bevételt fizetett be a testület az államkasszába.¹⁶

Az integráció előkészítését követően – 2010 végén – megszületett a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény, amely mint szervezeti törvény csak a szervezet belső működésére vonatkozik, az annak képviselőjében eljáró személyekre tartalmaz előírásokat, azonban az állampolgárokra vonatkozóan jogokat, kötelezettségeket nem állapít(hat) meg.

2. Az adó- és vámhatóság rendészeti tevékenysége napjainkban

A NAV törvény államigazgatási és fegyveres rendvédelmi feladatokat ellátó, a Kormány eredeti jogalkotói hatáskörében kiadott rendeletében kijelölt miniszter által irányított, központi hivatalként működő központi költségvetési szervként nevesíti a 2016. január elsejétől megújult szervezetet¹⁷. Ennek megfelelően a NAV központi hivatalként működik tovább úgy, hogy a rendvédelmi feladatait is ellátja, így létrejött a törvény által létrehozott központi hivatal kategóriája, amely fegyveres rendvédelmi feladatokat lát el, és amely felett az irányítást miniszter gyakorolja. Egyes szerzők szerint a központi hivatalok a közigazgatás rugalmasan változtatható szervezeti elemét képviseli,¹⁸ a NAV ilyen státuszú szervezetté válása azonban kérdéseket vet fel ezzel az állítással kapcsolatban. Ha megvizsgáljuk a központi hivatali státuszú közigazgatási szerveket¹⁹, azt látjuk, hogy a NAV egyedisége vitathatatlan, értem ezalatt a struktúráját, a foglalkoztatottak munkajogi jogviszonyainak széles körét, a rendvédelmi feladatok ellátásának jogát és kötelezettségét.

A NAV törvény - az integrációt megelőző - korábbi szabályozáshoz képest sokszínűbben rendelkezik személyi állományáról, melynek tagjai lehetnek: kormánytisztviselők, szolgálati viszonyban álló, hivatásos állományú tagok (pénzügyőrök), kormányzati ügykezelők és munkavállalók is. Ennek a fordulatosságnak az lett az eredménye, hogy a különféle jogállású személyekre – természetesen – más és más jogszabályok vonatkoznak. A NAV személyi állományának „vegyes jellege” megmutatkozik a humán erőforrás gazdálkodás ellátásában is.²⁰ A NAV szervezeti kultúrája is ennek megfelelően jelentősen átalakult.²¹ Illetve a NAV törvény szabályozása olyan szervezeti formát és megoldást is hozott, amely feladatrendszerbeli és strukturális

¹⁶ Szabó Andrea: A magyar pénzügyőr képzés intézményi kereteinek fejlődése 1867-2011. Rendvédelem-történeti Füzetek 2015/43-46. 118-119. o.

¹⁷ Módosította: az egyes törvényeknek a Nemzeti Adó- és Vámhivatal átalakításával, valamint a költségvetési tervezéssel és gazdálkodással kapcsolatos módosításáról szóló 2015. évi CXCI. törvény

¹⁸ Takács Albert: A közigazgatás feladatai. In: Temesi István (szerk.): A közigazgatás funkciói és működése. Nemzeti Közszerzők Társasága. Budapest, 2013. 47. o.

¹⁹ Pl.: Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság, Országos Egészségbiztosítási Pénztár, Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztifőorvosi Hivatala, Oktatási Hivatal, Elektronikus Közszerzők Társasága Központi Hivatala stb.

²⁰ Magasvári Adrienn: Különböző jogállású szervek integrációja. In: Szabó Szilvia – Szakács Gábor (szerk.): Közszerzők Társasága HR-, menedzsment. NKE Szolgáltató Kft. Budapest, 2015. 90. o.

²¹ Kovács Gábor: A szervezeti kultúra megjelenésének sajátosságai a rendészeti szerveknél. In: Boda József – Felkai László – Patyi András (szerk.): Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére. Dialóg Campus Kiadó. Budapest, 2017. 13. o. Kovács Gábor: A szervezeti és vezetői kommunikáció sajátosságai a rendészeti szerveknél. Hadtudományi Szemle 2016/1. 381-394. o.

változásokat eredményezett, továbbá – ezzel párhuzamosan – a működési költségek csökkentésére, a tevékenység minőségének javítására irányult.²²

A rendészeti, rendvédelmi feladatok ellátására azonban kizárólag pénzügyőrök jogosultak, melyről a NAV törvény 35.§-a rendelkezik. A szervezet ilyen jellegű feladataira, mind a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény (továbbiakban: Ksztv.), mind pedig a NAV törvény tartalmaz utalásokat, azáltal, hogy a Ksztv. 72.§-a szerint „a központi hivatal törvény vagy kormányrendelet által létrehozott, miniszter irányítása alatt működő központi államigazgatási szerv”, a 73/A.§ (1) bekezdése szerint „törvényben központi hivatal akkor hozható létre, ha a központi hivatal fegyveres rendvédelmi feladatokat lát el.” A NAV törvény 35.§-a szolgál útmutatóként a szervezet által ellátandó rendészeti tevékenységek katalógusáról, így ide kell sorolni a határon végzett feladatokat, a bűnüldözési, bűnmegelőzési, felderítési és nyomozási, a vám- és jövedéki ellenőrzési, a mélységi ellenőrzési, a őrzésvédelmi, a hatósági, a végrehajtási eljárási feladatokat, valamint e tevékenységek irányítását, felügyeletét és ellenőrzését is. A NAV törvény 13.§-a kifejezetten nevesíti a „rendészeti és igazgatási” feladatokat, amelyek: a szabálysértések felderítése és elbírálása, a személyi védelmek teljesítése, anyagi javak és előállított, őrizetbe vett, valamint letartóztatott személyek őrzése és kísérése, a mélységi ellenőrzési feladatok megvalósítása, valamint a határátkelőhelyek üzemeltetése. A jogszabály által a NAV hatáskörébe utalt és kifejezetten „rendvédelmi”- jellegűnek titulált feladatokkal kapcsolatos intézkedési jogosultságok a NAV törvény 36. §-ban kerültek tételesen felsorolásra, melyeket megismerve az tapasztalható, hogy ezek nagy része a vám- és jövedéki jogszabályok előírásának betartására irányul.

A felsorolásból világosan kifejezésre jut, hogy az ott nevesített hatósági eljárások célja azon állami (pénzügyi) érdek biztosítására irányul, hogy a költségvetést megillető adók, díjak befizetésre kerüljenek, annak teljesítése alól ne lehessen kibújni. Ha rendészettudományi szempontból vizsgáljuk, úgy vélem, ezt a tevékenységet a rendészeti funkciók²³ közül az örököséshez lehetne sorolni. Amíg azonban a rendőrség a közterület rendjét sértő és veszélyeztető magatartások kapcsán végzi örökösési, jelenléti feladatát, addig a pénzügyőrök e tevékenységüket az állami adóbevételek biztosítása érdekében teszik. Mindezen túlmenően arról is érdemes szólni, hogy például a járőrtevékenység vagy a mélységi ellenőrzés kapcsán²⁴ - áttételesen - a pénzügyőrök munkája is hatással lehet egy-egy terület közbiztonságára, amikor az egyenruhás járőrök közterületi jelenléte eredményezheti az illegális árucikkek árusításának visszaszorulását vagy csökkentheti a nem kívánatos személyek jelenlétét.

Amennyiben a pénzügyőröket jogszerűen végzett tevékenységükben bárki akadályozza, úgy a tetteles erőszak leküzdésére, megtörésére jogosultak kényszerítő eszközt használni, azaz a pénzügyőröket is felruházta a jogalkotó a legitim fizikai erőszak alkalmazásának monopóliumával.

²² Magasvári Adrienn: Szervezeti integráció stratégiai szemszögből. In: KERESZTES Gábor (szerk.): Tavaszi Szél 2016. III. kötet. Forrás: http://www.dosz.hu/dokumentumfile/TSZ_III_kotet_161114_470o.pdf (Letöltés ideje: 2017.08.07.)

²³ Alapvető rendészeti funkciók az alábbiak: 1., örökösés, jelenlét, 2., legitim fizikai erőszak alkalmazása, 3. információszerzés, bűnügyi rendészet. Vö. Finszter Géza: A rendészeti szervek működésének jogi alapjai. RTF Alkotmányjogi és Közigazgatási Jogi Tanszék. Budapest, 2008. 32-34. o.

²⁴ Kovács Gábor: A határrendészetben ható törvényszerűségek és elvek érvényesülése az illegális migráció elleni küzdelemben. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XVI. Pécs, 2015. 229. o.

A NAV 2016. január 01-jén történt átszervezése nyomán, a vám- és pénzügyőri feladatok a NAV Vám- és Pénzügyőri Szakmai Ág keretein belül, a Központi Irányításhoz tartozó 3 főosztály – a Vám Főosztály, a Jövedéki Főosztály, és a Rendészeti Főosztály – irányításával és szakmai felügyeletével kerülnek végrehajtásra. A NAV törvény által előírt, rendészeti, igazgatási feladatok háttérét hazai (törvény, rendelet) és uniós jogszabályok (tanácsi-, bizottsági- és együttes rendeletek) adják. A feladatrendszer alapját 4 fő feladattípus képezi:

1. az illegális tevékenységek megelőzését és felderítését célzó ellenőrzési feladatok, melyek a kereskedelmi és a személyforgalom tekintetében egyaránt jelentkeznek;
2. az illegális tevékenységek megelőzését és felderítését célzó ellenőrzési feladatok eredményeként keletkező eljárási feladatok, melyek szakterületi hovatartozását a felderítés tárgyát képező áru jellege határozza meg.
3. az egyes szakterületeket érintő jogszabályokban meghatározott hatósági felügyelethez köthető ellenőrzési feladatok, melyek elsősorban a regisztrált gazdálkodókkal kapcsolatosan jelentkeznek;
4. a legális forgalom keretében szállított árukkal kapcsolatos eljárási feladatok;

A fentiekben felvázolt vám- és pénzügyőri feladattípusok jellegüket tekintve alapvetően két fő kategóriába sorolhatóak:

- a) ellenőrzési feladatok, és
- b) eljárási feladatok.

Az ellenőrzési feladatok ezen belül további két részre bonthatóak:

- általános, vagyis rendészeti ellenőrzési feladatokra és
- a hatósági felügyelethez kapcsolódó „szakirányú” ellenőrzési feladatokra.

E feladatrendszerben a rendészeti ellenőrzési feladatok azon ágának, melyek az illegális tevékenységek megelőzését és felderítését célozzák döntő szerepe van, hiszen a többi vám- és pénzügyőri szakterület által bevezetésre kerülő eljárások alapját – a határkirendeltségek és a mélységi területek vonatkozásában – elsősorban ezen ellenőrzések eredményei adják.²⁵

3. Összegzés

A rendészeti feladatok jelenléte a pénzügyi igazgatóságok életében vitathatatlan. A legfontosabb feladatok mint az ún. pénzügyi bűncselekmények felderítése, a határőrizeti hatáskörök, a járőrözés is ezt igazolja. Elmondható, hogy az adó- és vámigazgatóság integrált szervezetén belül továbbra is jelen vannak a korábbi vám- és pénzügyőri feladatok, és a rendészeti feladatok végrehajtása meghatározott szervezeti egységek (igazgatóságok járőr alosztályai, Bevetési Igazgatóság, Bűnügyi Főigazgatóság felderítő szervei) kötelezettsége. Megfogalmazható az az észrevétel is, hogy a NAV különböző szakterületei közt a rendészet egyfajta igen sajátos helyet foglal el, ugyanis amíg más szakterületek alapvető tevékenységét, a szakterületi feladatokat, jogosultságokat és kötelezettségeket, eljárási szabályokat, egy nevében is hozzárendelt jogszabály (adó, vám, jövedék) rögzíti, addig vám- és pénzügyőri rendészeti szabályozás nincs, kivéve a NAV törvény általános jellegű feladat meghatározásait.

²⁵ Szabó Andrea: Egy új „státusú” központi hivatal rendvédelmi feladatai. In: In: Deák József – Gaál Gyula – Sallai János: A toll sokszor erősebb, mint a kard. Rendészettudományi tanulmányok Prof. Dr. Főrizs Sándor 65. születésnapjára. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar. Budapest, 2016. 206-208. o.